

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ
Р І Ш Е Н Н Я

м. Чернівці

від «30» березня 2017 року

№ 4

Справа № 02-27/11

Про закриття провадження
у справі

Адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №02-27/11 про порушення ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго» законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань від 29.03.2017,

ВСТАНОВИЛА:

Публічне акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Чернівціобленерго» (надалі – **ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго», Товариство**) є правонаступником ВАТ «ЕК Чернівціобленерго», яке засновано відповідно до Указу Президента та наказу Міністерства енергетики та електрифікації України.

Юридична адреса: 58000, м.Чернівці, вул.Прутська, 23А.

Ідентифікаційний код Товариства: 00130760.

Товариство здійснює свою діяльність на підставі Статуту, нова редакція якого затверджена загальними зборами ПАТ «ЕК Чернівціобленерго» (протокол від 25 квітня 2016 року).

Згідно Статуту метою діяльності Товариства є задоволення суспільних потреб в його продукції, роботах, послугах, задоволення потреб споживачів електричної енергії в умовах функціонування єдиної енергетичної системи України та реалізація соціальних та економічних інтересів акціонерів Товариства на підставі одержаного прибутку.

Предметом діяльності Товариства є, зокрема, постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, розподіл електричної енергії.

Структурними підрозділами Товариства є райони електромереж, створені у кількості, що відповідає територіально-адміністративному розмежуванню області.

Основну діяльність Товариство здійснює на підставі ліцензій, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України, на:

- передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами від 28.04.2011 серії АГ №500303;

- постачання електричної енергії за регульованим тарифом від 28.04.2011 серії АГ №500304.

Здійснюючи господарську діяльність, Товариство, відповідно до статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", є суб'єктом господарювання.

Статтею 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій. Отже, ПАТ "ЕК "Чернівціобленерго", здійснюючи ліцензовану діяльність на цьому ринку, є суб'єктом природної монополії.

Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго» за результатами господарської діяльності 2015 року та 9 місяців 2016 року має ознаки такого, що займає монопольне становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в межах належних йому електричних мереж Чернівецької області.

Розгляд справи розпочато за наслідками розгляду заяви ТОВ «Гіпербуд» (надалі – **ТОВ «Гіпербуд», Заявник**) від 02.08.2016 №28, яка надійшла до територіального відділення 03.08.2016 (вх.№01-20/4) щодо дій ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго», які можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електропостачання.

Також, дорученням Антимонопольного комітету України від 08.08.2016 №8-01/219-АМ територіальному відділенню надіслано для розгляду аналогічну за змістом заяву ТОВ «Гіпербуд» від 02.08.2016 №27 (вх.№01-20/8 від 10.08.2016).

У зазначених зверненнях Заявник стверджує, що Товариство порушує його права як власника електроустановки - комплектної трансформаторної підстанції №473, розташованої по вул.Незалежності, 131, м.Чернівці, шляхом ігнорування законних вимог власника щодо відключення цієї електроустановки від електропостачання.

Для з'ясування обставин, викладених Заявником, на адресу Товариства надіслано ряд вимог про надання відповідної інформації. Також, до сектору Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг у Чернівецькій області, надіслано запит про надання роз'яснень стосовно правомірності дій Товариства.

Аналізом отриманих відповідей та матеріалів встановлено наступне.

Взаємовідносини, що виникають у процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 №28 (надалі – ПКЕЕ).

Договір про постачання електричної енергії №4642/2 (надалі – **Договір №4642/2**) між ТОВ «Гіпербуд» та ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго» був укладений 19.03.2013. Предмет цього договору – забезпечення потреб електроустановок споживача (будівельного майданчика по вул.Рівненська, 10) з дозволеною потужністю 70 кВт в точці обліку ТП-247.

На підставі договору про нестандартне приєднання до електричних мереж, укладеного між Товариством та ТОВ «Гіпербуд» 29.08.2013, та тимчасових технічних умов до нього №287, замовником яких було ТОВ «Гіпербуд», до електричних мереж Товариства приєднано трансформаторну підстанцію за номером 473, з максимальним розрахунковим навантаженням (з урахуванням існуючої дозволеної потужності) 1073 кВт.

Слід зазначити, що трансформаторна підстанція (2КТПГ 2К-630/10/0,4 У1, заводськ. номер 3899) придбана ТОВ «Гіпербуд» 30.08.2013. Факт придбання електроустановки підтверджується наступними документами:

- договором поставки №91 від 01.08.2013, п.1.1 якого передбачено, що *«Продавець (ТОВ «Валон-А», м.Хмельницький) продає, а Покупець (ТОВ «Гіпербуд», м.Хмельницький) купує продукцію в повній відповідності з технічною характеристикою на умовах, по ціні, та в кількості і у відповідності з якістю, яка передбачена договором та зазначена в Специфікаціях (додатках) до укладеного Договору»* (курсивом – мова оригіналу). Пунктом 2.2 цього договору встановлено загальну суму, яка підлягає оплаті. Зазначений договір скріплений печатками та підписами осіб, які є сторонами договору;

- специфікацією №1 до договору поставки №91 від 01.08.2013, в якій зазначені назва товару (2КТПГ 2К-630/10/0,4 У1), кількість та ціна без/з ПДВ. Специфікація скріплена печатками та підписами осіб, які є сторонами договору;

- видатковою накладною №РН-Ав00006 від 6 серпня 2013 року, в якій зазначені назва товару - 2КТПГ 2К-630/10/0,4 У1, кількість та ціна без/з ПДВ. Видаткова накладна скріплена печатками та підписами осіб, які є сторонами договору;

- платіжним дорученням №364 від 30 серпня 2013 року. Призначення платежу – оплата за трансформатор згідно договору №91 від 01.08.2013. Платіжне доручення скріплене штампом

Виконавця 37 філії АТ «Укрсімбанк» в м.Хмельницькому 30 серпня 2013 року.

Зазначена трансформаторна підстанція приєднана до електричних мереж за адресою: м.Чернівці, просп.Незалежності, 131, та є комплектною трансформаторною підстанцією (КТП), що функціонує в системі електричних мереж м.Чернівці за номером 473 (надалі – **КТП-473**).

Після придбання ТОВ «Гіпербуд» трансформаторної підстанції до Договору 4642/2 було внесено наступні зміни:

- додатком №3 «Акт розмежування балансової належності електромереж та експлуатаційної відповідальності сторін» встановлено межу відповідальності за стан та обслуговування електромереж на кабельних наконечниках в РУ-10 кВ КТП-473;

- додатком №7 «Перелік струмоприймачів» значено КТП-473 в якості струмоприймача за адресою просп.Незалежності, 131;

- додатком №7.1 «Перелік місць встановлення електролічильників...» зазначено місце встановлення обліку – КТП-473 з дозволеною потужністю 1073 кВт (536,5+536,5);

- додатком №14 «Однолінійна схема надання доступу до місцевої (локальної) електромережі» зазначено, що КТП-473 перебуває в межах балансової належності ТОВ «Гіпербуд»;

- додатковою угодою від 11.06.2015, де пункт 1 договору викладено в новій редакції - дозволена потужність встановлено на рівні 1143 кВт.

Всі зміни до договору скріплено печатками та підписами сторін договору.

Отже, з урахуванням наданих ТОВ «Гіпербуд» документів на придбання трансформаторної підстанції 2КТПГ 2К-630/10/0,4 У1 (заводський номер 3899) власником даної підстанції є саме ТОВ «Гіпербуд». Товариство також визнало за ТОВ «Гіпербуд» право власності, уклавши з ним вищезазначі договори щодо постачання електричної енергії (зі змінами та доповненнями) та приєднання, яке є нестандартним.

Тож, будучи власником КТП-473, ТОВ «Гіпербуд» звернулось до Товариства із заявою про відключення цієї електроустановки від електропостачання із зазначенням причин та дати відключення. Правомірність таких вимог підтверджується наступним.

Відповідно до п.7.8 ПКЕЕ електроустановка може бути відключена електропередавальною організацією (основним споживачем) **за заявою власника цієї електроустановки у зазначений заявником термін.**

З відповідними заявами про відключення КТП-473 ТОВ «Гіпербуд» зверталось до Товариства неодноразово, однак, всі вимоги про відключення КТП Товариством до теперішнього часу останнім ігноруються.

Завдяки монопольному становищу на ринку послуг з електропостачання Товариство має можливість нав'язувати споживачам не вигідні умови реалізації послуг, обмежувати права та комерційні інтереси суб'єктів господарювання.

Відповідно до Умов здійснення ліцензованої діяльності ліцензіат в жодній формі не повинен зловживати своїм монопольним становищем, як це визначено в Законі України «Про захист економічної конкуренції» та інших актах законодавства, зокрема нормативно-правових актах Антимонопольного комітету України.

Дії (бездіяльність) Товариства, які полягають в ігноруванні вимог власника КТП-473 про відключення цієї електроустановки від електропостачання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.13, п.2 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

Відповідно до ч.6 ст.179 Господарського кодексу України суб'єкти господарювання, які забезпечують споживачів електроенергією зобов'язані укладати договори з усіма споживачами їхньої продукції (послуг).

Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених Господарським кодексом України, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів (ч.7 ст.179 Господарського кодексу України).

Відповідно до п.1.7 ПКЕЕ у разі використання технологічних електричних мереж електропередавальною організацією відносини між власником цих мереж та електропередавальною організацією, у тому числі їх взаємна відповідальність, регулюються договором про спільне використання технологічних електричних мереж, що укладається між ними на основі типового договору.

Відповідно до Закону України "Про електроенергетику" та ПКЕЕ:

- договір про спільне використання технологічних електричних мереж - домовленість двох сторін, що є документом певної форми, який встановлює зміст та регулює правовідносини між електропередавальною організацією (ліцензіатом з передачі електричної енергії місцевими (локальними) мережами) та основним споживачем під час передачі (транзиту) електричної енергії технологічними електричними мережами;

- основний споживач - споживач електричної енергії або власник електричних мереж, який передає частину електроенергії своїми технологічними електричними мережами субспоживачам та/або електропередавальній організації;

- технологічні електричні мережі - сукупність електроустановок з усієї інфраструктурою, у тому числі внутрішньобудинкові електричні мережі, системи автоматики, захисту, управління, регулювання та зв'язку, що призначені для перетворення, передачі та/або розподілу електричної енергії, що належать основному споживачу і використовуються для передачі електричної енергії для власного споживання та/або субспоживачам, а також для транзиту електричної енергії в мережі електропередавальної організації;

- субспоживач - споживач, електроустановки якого приєднані до технологічних електричних мереж основного споживача.

Абз.3 п.1.10 ПКЕЕ передбачено, що для забезпечення передачі електричної енергії електричними мережами, що не належать електропередавальній організації, між електропередавальною організацією та відповідним власником мереж, який не має ліцензії на здійснення діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, укладається договір щодо спільного використання електричних мереж.

Поряд з цим, відповідно до п.6.30 ПКЕЕ, відшкодування обґрунтованих витрат з утримання технологічних електричних мереж споживача (основного споживача) оплачується відповідно до договору про спільне використання технологічних електричних мереж і враховує фактичні обґрунтовані витрати основного споживача на утримання цих електричних мереж.

Також, слід зазначити, що відповідно до пп.7 п.7.5. постачальник електричної енергії (електропередавальна організація або основний споживач за погодженням постачальника електричної енергії) зобов'язаний, попередивши споживача не пізніше ніж за три робочих дні, припинити повністю або частково постачання йому електричної енергії (передачу або спільне використання технологічних електричних мереж), у тому числі на виконання припису представника відповідного органу виконавчої влади, зокрема у разі: закінчення терміну дії, розірвання або неукладення між суб'єктами господарювання договорів, наявність яких передбачена ПКЕЕ.

Проте, в ході розгляду заяви встановлено, що Товариство, крім того, що не відключає КТП-473 від електропостачання на вимогу її власника, використовує цю КТП без погодження з власником і безоплатно, як елемент електромережі для надання своїх послуг іншим споживачам, а саме, Товариство через КТП-473 здійснює постачання електричної енергії Обслуговуючому кооперативу «ЖБК «Прспект». При цьому, з ТОВ «Гіпербуд» як з власником цієї КТП договір про спільне використання технологічних електричних мереж не укладався.

Відсутність конкуренції на ринку послуг електропостачання надає можливість Товариству зловживати своїм монопольним становищем шляхом використання для своїх цілей електроустановки, яка належить іншому суб'єкту господарювання, без згоди цього суб'єкта.

Дії (бездіяльність) Товариства, які полягають в постачанні електричної енергії іншим споживачам через КТП-473 без укладання договору про спільне використання з власником цієї КТП, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.13, п.2 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

В ході розгляду справи №02-27/11 ТОВ «Гіпербуд» звернулось до Господарського суду Чернівецької області щодо вирішення питання про відключення Товариством КТП-473.

З огляду на зазначене, Товариство листом від 22.11.2016 №9/4066 звернулось до територіального відділення з проханням зупинити розгляд справи №02-27/11 до остаточного вирішення судом пов'язаної справи, на підставі чого розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 24.11.2016 №14 зупинено розгляд справи до винесення рішення судом.

Враховуючи, що рішенням Господарського суду від 16.11.2016 ТОВ «Гіпербуд» відмовлено у задоволенні позову, ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго» подано апеляційну скаргу до Львівського апеляційного господарського суду України від 26.01.2017 №9/292.

Про завершення розгляду справи №926/2971/16 Львівським апеляційним господарським судом України від 06.02.2017 Товариством повідомлено територіальне відділення листом від 14.02.2017 №9/536 та надіслано копію зазначеної постанови.

Як було встановлено судами обох інстанцій у Товариства відсутні, як законодавчо-встановлені, так і договірні зобов'язання для здійснення відключення у мережах, що не належать йому. Також, Львівським апеляційним господарським судом України судом встановлено, що будь-які відключення здійснюються лише власником мереж, за умов дотримання ним Правил технічної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Мінпаливенерго України від 25.07.2006 №258, зареєстрованих в Мін'юсті 25.10.2006 за №1143/13017.

Враховуючи, що питання відключення КТП-473 вирішено в судовому порядку, Товариство повернулось до територіального відділення з проханням про закриття провадження у справі №02-27/11 по даному питанню.

Відповідно до абз.6 ст.49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», якщо не доведено вчинення порушення, розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті.

Також, листом від 29.03.2017 №9/1077 Товариством повідомляється, що в постанові Львівського апеляційного господарського суду від 20.03.2017 по справі №926/3858/16, крім інших обставин справи, зазначено, що лише після відмови Товариства в укладанні договору про спільне використання технологічних мереж, може йти мова про порушення Товариством прав ТОВ «Гіпербуд».

Враховуючи зазначене, адміністративною колегією територіального відділення надано Товариству обов'язкові до виконання рекомендації від 17.03.2017 №2 щодо вжиття заходів по припиненню та недопущенню в подальшому дій (бездіяльності) Товариства, які полягають в постачанні електричної енергії іншим споживачам через КТП-473 без укладання договору про спільне використання з власником цієї КТП та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.13, п.2 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На виконання зазначених рекомендацій Товариством надано лист від 29.03.2017 №9/1077, в якому повідомлено про надсилання листа на адресу ТОВ «Гіпербуд» про необхідність укладення договору про спільне використання технологічних мереж.

Отже, встановлені у справі обставини, підтверджені відповідними доказами, що містяться у її матеріалах, надають правові підстави для закриття провадження у справі №02-27/11 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до ч.3 ст.46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», ч.3 ст.46, 48 та абз.6 ст.49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», п.11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 за №291/5482 (із змінами), п.37 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (із змінами), адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

закрити провадження у справі №02-27/11 відносно ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго».

Голова колегії,
в.о.голови територіального відділення

В.М.Татарчук